

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเปรียบเทียบภาวะและความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมชนิดอัลไซเมอร์ที่เป็นญาติและผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ โดยนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

- 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล
- 1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย
- 1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้ดูแล
- 1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแล

ส่วนที่ 2 ภาวะและความเครียดของผู้ดูแล

- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะของผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่ญาติ
- 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่ญาติ

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับการเกิดภาวะและความเครียดของผู้ดูแล

- 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่ญาติกับการเกิดภาวะ
- 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่ญาติกับการเกิดความเครียด
- 3.3 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับภาวะ
  - 3.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับภาวะของผู้ดูแลโดยรวม
  - 3.3.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับภาวะของผู้ดูแลที่เป็นญาติ
  - 3.3.3 ความแตกต่างระหว่างปัจจัยต่างๆในตัวผู้ดูแลและผู้ป่วยกับภาวะของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ
- 3.4 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับความเครียด
  - 3.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับความเครียดของผู้ดูแลโดยรวม
  - 3.4.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติ
  - 3.4.3 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่

ญาติ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะและความเครียดของผู้ดูแล

- 4.1 ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะของผู้ดูแล
  - 4.1.1 ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้ดูแลโดยรวม
  - 4.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้ดูแลที่เป็นญาติ
  - 4.1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ
- 4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของผู้ดูแล
  - 4.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของผู้ดูแลโดยรวม
  - 4.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติ
  - 4.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

จากการเก็บข้อมูลผู้ดูแลทั้งหมด 140 คน แบ่งเป็นผู้ดูแลที่เป็นญาติจำนวน 98 คนและผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติจำนวน 42 คน

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล

ข้อมูลส่วนบุคคล	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ						
หญิง	85	86.7	40	95.2	125	89.3
ชาย	13	13.3	2	4.8	15	10.7
อายุ						
น้อยกว่า 20 ปี	6	6.1	-	-	6	4.3
20-39 ปี	20	20.4	32	76.2	52	37.1
40-59 ปี	52	53.1	10	23.8	62	44.3
60 ปีขึ้นไป	20	20.4	-	-	20	14.3
เชื้อชาติ						
ไทย	93	94.9	42	100	135	96.4
จีน	5	5.1	-	-	5	3.6
ศาสนา						
พุทธ	95	96.9	42	100	137	97.9
คริสต์	3	3.1	-	-	3	2.1

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล

ข้อมูลส่วนบุคคล	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษาระดับ						
ประถมศึกษา	29	29.6	22	52.4	51	36.4
มัธยมต้น	7	7.1	4	9.5	11	7.9
มัธยมปลาย	13	13.3	10	23.2	23	16.4
อนุปริญญา	2	2.0	3	7.1	2	1.4
วิชาชีพ	6	6.1	-	-	9	6.4
ปริญญาตรี	36	36.7	2	4.8	38	21.1
ปริญญาโท	4	4.1	-	-	4	2.9
อื่นๆ	1	1.0	1	2.4	2	1.4
สถานภาพ						
โสด	39	39.2	25	59.5	64	45.7
คู่	47	48.0	15	35.7	62	44.3
ม้าย	8	8.2	1	2.4	9	6.4
หย่าร้าง	1	1.0	-	-	1	0.7
แยกกันอยู่	3	3.1	-	-	3	2.1
อื่นๆ	-	-	1	2.4	1	0.7
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย						
พี่น้อง	5	5.1	-	-	5	3.6
คู่สมรส	16	16.3	-	-	16	11.4
ลูก	64	65.3	-	-	64	45.7
หลาน	13	13.3	-	-	13	9.3
อื่นๆ (ผู้ดูแล)	-	-	42	100	42	30

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล

ข้อมูลส่วนบุคคล	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ						
ได้ประกอบอาชีพ	14	14.3	-	-	14	10
นักเรียนนักศึกษา	4	4.1	-	-	4	2.9
รับจ้าง	10	10.2	2	95.2	50	35.7
รับราชการ	28	28.6	-	-	28	20
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	14	14.3	40	4.8	16	11.4
เกษตรกร	6	6.1	-	-	6	4.3
อื่นๆ	22	22.4	-	-	22	15.7
รายได้ต่อเดือน						
น้อยกว่า 4,000 บาท	18	18.4	13	31	31	22.1
4,000 - 10,000 บาท	28	28.6	29	69	57	40.7
มากกว่า 10,000 บาท	52	53.1	-	-	2	37.1
ความเพียงพอของรายได้						
พอใช้มีเงินเก็บ	62	63.3	20	47.6	82	58.6
พอใช้ไม่มีเงินเก็บ	22	22.4	13	31.0	35	25
ไม่พอใช้ไม่เป็นหนี้	3	3.1	4	9.5	7	5
ไม่พอใช้และเป็นหนี้	11	11.2	5	11.9	16	11.4
ปัญหาจากการดูแล						
มี	34	34.7	14	33.3	48	34.3
ไม่มี	64	65.3	28	66.7	92	65.7
สุขภาพของผู้ดูแล						
แข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว	63	64.3	29	69.0	92	65.7
มีโรคประจำตัว	35	35.7	13	31.0	48	34.3

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลผู้ดูแล

ข้อมูลส่วนบุคคล	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วย โรคสมองเสื่อม						
เคย	7	7.1	3	7.1	10	7.1
ไม่เคย	91	92.9	39	92.9	130	92.9
เวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวัน						
น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	8	8.2	-	-	8	5.7
8 - 12 ชั่วโมง	22	22.4	12	28.6	34	24.3
มากกว่า 12 ชั่วโมง	68	69.4	30	71.4	98	70
ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย						
น้อยกว่า 1 ปี	31	31.6	13	31	44	31.4
1 ปี - น้อยกว่า 3 ปี	31	31.6	19	45.2	50	35.7
3 ปี - 5 ปี	16	16.3	6	14.3	22	15.7
มากกว่า 5 ปี	20	20.4	4	9.5	24	17.1
เหตุผลที่ต้องรับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย						
เพื่อรับค่าตอบแทน	-	-	31	73.8	31	22.1
เพื่อทดแทนบุญคุณผู้สูงอายุ	77	78.6	11	26.2	88	62.9
อื่นๆ(เป็นคู่สมรส, เป็นพี่น้อง)	21	21.4	-	-	21	15
ผู้สลับเปลี่ยนระหว่างการดูแล						
มี	32	32.7	17	40.5	49	35
ไม่มี	66	67.3	25	59.5	91	65
วันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย						
มี	65	66.3	11	26.2	76	54.3
ไม่มี	33	33.7	31	73.8	64	45.7

จากตารางที่ 1 ผู้ดูแลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 89.3 อายุอยู่ในช่วง 40 – 59 ปี ร้อยละ 44.3 ผู้ดูแลเกือบทั้งหมดมีเชื้อชาติไทยและนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 96.4 และร้อยละ 97.6 ตามลำดับ มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.4 และมีสถานภาพสมรสเป็นโสด ร้อยละ 45.7 ในด้านความสัมพันธ์ของผู้ดูแลและผู้ป่วยพบว่าผู้ดูแลส่วนมากคือร้อยละ 45.7 มีความ

สัมพันธ์เป็นลูก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 35.7 มีรายได้อยู่ในช่วง 4,000 – 10,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.7 ซึ่งรายได้ของผู้ดูแลมากกว่าครึ่งหนึ่งอยู่ในระดับพอใช้และมีเงินเก็บ ร้อยละ 58.6 ในระหว่างการดูแลผู้ป่วยนั้นพบว่า ผู้ดูแลส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาอื่น ๆ นอกจากปัญหาที่เกิดจากอาการของผู้ป่วยคิดเป็นร้อยละ 65.7 มีสุขภาพแข็งแรงดีไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 65.7 และผู้ดูแลเกือบทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 92.9 ไม่เคยเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมมาก่อน

โดยผู้ดูแลส่วนใหญ่ใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยมากกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 70 และทำการดูแลผู้ป่วยมานานในช่วง 1 ปี - น้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 35.7 โดยผู้ดูแลส่วนใหญ่คือร้อยละ 62.9 รับหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเพื่อทดแทนบุญคุณผู้สูงอายุ และพบว่าผู้ดูแลส่วนมากไม่มีผู้สับเปลี่ยนระหว่างการดูแลผู้ป่วยร้อยละ 65 และมีวันหยุดจากการรับหน้าที่ดูแลผู้ป่วย คิดเป็นร้อยละ 54.3

ผู้ดูแลที่เป็นญาติ พบว่าผู้ดูแลที่เป็นญาติส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 86.7 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 40 – 59 ปี ร้อยละ 53.1 มีเชื้อชาติไทย และนับถือศาสนาพุทธ โดยคิดเป็นร้อยละ 94.9 และ 96.9 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 38.7 รองลงมาคือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 29.6 ส่วนมากมีสถานภาพสมรสคู่ คือร้อยละ 48 และมีความสัมพันธ์เป็นลูกกับผู้ป่วย คือร้อยละ 65.3 ส่วนใหญ่รับราชการคิดเป็นร้อยละ 28.6 และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน โดยพบว่าความเพียงพอของรายได้ที่อยู่ในระดับที่พอใช้และมีเงินเก็บ ถึงร้อยละ 63.3 และพบว่าผู้ดูแลส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาอื่นนอกจากปัญหาที่เกิดจากอาการของผู้ป่วย คิดเป็นร้อยละ 65.3 มีสุขภาพแข็งแรงดีไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 64.3 และไม่เคยรับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมมาก่อน ร้อยละ 92.9

ในส่วนของกรดูแลผู้ป่วย พบว่าส่วนใหญ่คือร้อยละ 69.4 ใช้เวลาในการทำหน้าที่ดูแลผู้ป่วยมากกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยอยู่ในช่วงน้อยกว่า 1 ปีและ 1 ปี - น้อยกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.6 เท่ากัน และเหตุผลในการรับหน้าที่เป็นผู้ดูแล คือเพื่อตอบแทนบุญคุณผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 78.6 ในระหว่างการดูแลผู้ป่วยนั้นพบว่าร้อยละ 67.3 ไม่มีผู้มาสับเปลี่ยน และร้อยละ 66.3 มีวันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย

ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ เกือบทั้งหมดเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 95.2 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 20 – 39 ปี ร้อยละ 76.2 มีเชื้อชาติไทยและนับถือศาสนาพุทธทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 การศึกษาส่วนมากจะอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 52.4 และเกินกว่าครึ่งมีสถานภาพสมรสโสด คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมาคือสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 35.7 มีความสัมพันธ์เป็นผู้ดูแลของผู้ป่วย ร้อยละ 100 และมีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 95.2 มีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 4,000 - 10,000 บาท ร้อยละ 69 ความเพียงพอของรายได้ส่วนมากอยู่ในระดับที่พอใช้และมีเงินเก็บ ร้อยละ 47.6 ทางด้านปัญหาของผู้ดูแลพบว่าร้อยละ 66.7 ไม่มีปัญหาอื่นนอกจากปัญหาที่เกิดจากอาการของผู้ป่วย ส่วน

ใหญ่ร้อยละ 69 มีสุขภาพแข็งแรงดีไม่มีโรคประจำตัวและ ร้อยละ 92.9 รายงานว่าไม่เคยรับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมมาก่อน

พบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 71.4 ใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยมากกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน โดยส่วนมากดูแลผู้ป่วยมานานอยู่ในช่วงเวลา 1ปีถึงน้อยกว่า3 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.2 ให้เหตุผลในการเป็นผู้ดูแลว่าเพื่อรับค่าตอบแทน ร้อยละ 73.8 โดยในระหว่างการดูแลผู้ป่วยนั้นพบว่าร้อยละ 59.5 ไม่มีผู้มาปรับเปลี่ยนและไม่มีวันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 73.8

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย

ข้อมูลส่วนบุคคลผู้ป่วย	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ						
หญิง	67	68.4	38	90.5	105	75
ชาย	31	31.6	4	9.5	35	25
อายุ						
น้อยกว่า 65 ปี	7	4.1	2	4.8	9	6.4
65 - 69 ปี	14	14.3	12	28.6	26	18.6
70 - 74 ปี	34	34.7	19	45.2	53	37.9
75 ปีขึ้นไป	43	43.9	9	21.4	52	37.1
เชื้อชาติ						
ไทย	84	85.7	40	95.2	124	88.6
จีน	14	14.3	2	4.8	16	11.4
ศาสนา						
พุทธ	92	93.9	42	100	134	95.7
คริสต์	6	6.1	-	-	6	4.3
การศึกษา						
ประถม	52	53.1	29	69	81	57.9
มัธยมต้น	9	9.2	-	-	9	6.4
มัธยมปลาย	12	12.2	-	-	12	8.6
วิชาชีพ	-	-	-	-	-	-
อนุปริญญา	-	-	-	-	-	-
ปริญญาตรี	3	3.1	3	7.1	6	4.3
ปริญญาโทหรือเอก	1	1	-	-	1	7
อื่นๆ	21	21	10	23.8	31	22.1

ตารางที่ 2(ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย

ข้อมูลส่วนบุคคลผู้ป่วย	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส						
โสด	7	7.1	2	4.8	9	6.4
คู่	55	56.1	5	11.9	60	42.9
ม่าย	36	36.7	95	83.3	71	50.7
หย่าร้าง	-	-	-	-	-	-
แยกกันอยู่	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-
ระยะเวลาที่เป็นโรค						
น้อยกว่า 2 ปี	35	35.7	8	19	43	30.7
2 ปี - น้อยกว่า 5 ปี	33	33.7	30	71.4	63	45
5 ปี - 8 ปี	15	15.3	4	9.5	19	13.6
8 ปีขึ้นไป	15	15.3	-	-	15	10.7
ความรุนแรงของโรค						
น้อย	34	34.4	12	28.6	46	32.9
ปานกลาง	47	48	30	71.4	77	55
มาก	17	17.3	-	-	17	12.1
โรคทางกายอื่นๆ						
ไม่มี	56	57.1	32	76.2	88	62.9
มี	42	42.9	10	23.8	52	37.1

ตารางที่ 2 ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 75 อายุส่วนมากไล่เลี่ยกันอยู่ในช่วง 70-74 และ มากกว่า 75 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.9 และ 37.1 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีเชื้อชาติไทยร้อยละ 88.6 และนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 95.7 ส่วนมากการศึกษาอยู่ระดับประถมร้อยละ 57.9 สถานภาพเป็นม่ายร้อยละ 50.7 และส่วนมากคือร้อยละ 45 ของผู้ป่วย ป่วยมาเป็นระยะเวลา 2 ปี - น้อยกว่า 5 ปีมีความรุนแรงของโรคในระดับปานกลางร้อยละ 55 และมีสุขภาพแข็งแรงดีไม่มีโรคประจำตัวใดๆร้อยละ 62.9 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่าผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่ญาติต่างก็ดูแลผู้ป่วยเพศหญิงเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 68.4 และ 90.5 ตามลำดับ แต่กลุ่มผู้ดูแลที่เป็นญาติจะดูแลผู้ป่วยที่มีอายุมากกว่า 75 ปีซึ่งเป็นช่วงอายุที่มากกว่าผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติที่ส่วนใหญ่ดูแลผู้ป่วย

ที่มีอายุ 70 - 74 ปี ผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่วิดญาติดูแลผู้ป่วยที่มีเชื้อชาติไทย(ร้อยละ85.7 และ 95.2)นับถือศาสนาพุทธ(ร้อยละ 93.9และ 100) มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา(ร้อยละ53.1 และ 69) โดยผู้ดูแลที่เป็นญาติส่วนใหญ่ดูแลผู้ป่วยที่มีสถานภาพคู่มากที่สุดคือร้อยละ 56.1ระยะเวลาที่เป็นโรคอยู่ในช่วงน้อยกว่า 2 ปี(ร้อยละ 35.7)ความรุนแรงของโรคอยู่ในระดับปานกลาง(ร้อยละ 48)และผู้ป่วยก็มีสุขภาพแข็งแรงดีคือร้อยละ 57.1 ในส่วนผู้ดูแลที่ไม่ใช่วิดญาตินั้นพบว่าดูแลผู้ป่วยที่มีสถานภาพสมรสมาัยร้อยละ 50 เป็นโรคนานาน 2- 4 ปี(ร้อยละ71.4)ความรุนแรงของโรคอยู่ระดับปานกลาง(ร้อยละ 71.4)และผู้ป่วยที่ดูแลมีสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคประจำตัวใดๆคิดเป็นร้อยละ 76.2

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้ดูแล

ตารางที่ 3 ตารางคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบวัดบุคลิกภาพ MPI

	จำนวน	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คะแนนE Scale	140	9	44	26.06	7.94
คะแนนN Scale	140	0	48	23.45	11.00

ตารางที่3 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดบุคลิกภาพ MPI ทั้ง N scale และ E Scale ดังนี้
 คะแนน E Scale (บุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัว – ชอบแสดงตัว)ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.94
 คะแนน N Scale (บุคลิกภาพแบบมั่นคงทางอารมณ์ – ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11
 เมื่อนำคะแนนไปเปรียบเทียบกับคะแนนค่าเฉลี่ยแล้วจะพบว่า สามารถแบ่งบุคลิกภาพของผู้ดูแลออกได้เป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้

- 1.บุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัว คือ ผู้ดูแลที่ได้คะแนน Scale E น้อยกว่า 26.06
- 2.บุคลิกภาพแบบชอบแสดงตัว คือ ผู้ดูแลที่ได้คะแนน Scale E มากกว่าหรือเท่ากับ 26.06
- 3.บุคลิกภาพแบบมีความมั่นคงทางอารมณ์ คือ ผู้ดูแลที่ได้คะแนน Scale N น้อยกว่า 23.45
- 4.บุคลิกภาพแบบไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ คือ ผู้ดูแลที่ได้คะแนน Scale N มากกว่าหรือเท่ากับ 23.45

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละบุคลิกภาพของผู้ดูแล Scale E

บุคลิกภาพ	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชอบเก็บตัว (Introversion)	31	31.6	18	42.9	49	35
ชอบแสดงตัว (Extroversion)	67	68.4	24	57.1	91	65

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละบุคลิกภาพของผู้ดูแลใน Scale E พบว่า โดยรวมแล้วพบว่าส่วนใหญ่ผู้ดูแลโดยรวมมีบุคลิกภาพแบบชอบแสดงตัวร้อยละ 65 ในส่วนของผู้ดูแลที่เป็นญาติ มีบุคลิกภาพแบบชอบแสดงตัว ร้อยละ 68.4 และผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ มีบุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัว ร้อยละ 42.9

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละบุคลิกภาพของผู้ดูแล Scale N

บุคลิกภาพ	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีความมั่นคงทาง อารมณ์ (Neuroticism)	62	63.3	27	64.3	89	63.6
มีความมั่นคงทางอารมณ์ (Stability)	36	36.7	15	35.7	51	36.4

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละบุคลิกภาพของผู้ดูแลใน Scale N พบว่า ผู้ดูแลโดยรวมส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ร้อยละ 63.6 ในส่วนของผู้ดูแลที่เป็นญาติ มีบุคลิกภาพแบบไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ ร้อยละ 63.3 และผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติมีบุคลิกภาพแบบไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ร้อยละ 64.3

1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแล

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบวัดแรงสนับสนุนทางสังคม

จำนวน	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
140	28	92	58.39	13.29

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในแบบวัดแรงสนับสนุนทางสังคม คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 58.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.29

ซึ่งแบ่งระดับแรงสนับสนุนทางสังคมเป็น 3 ระดับดังนี้

- ผู้ดูแลที่ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับต่ำ คือ ผู้ดูแลที่ได้คะแนนในแบบวัดแรงสนับสนุนทางสังคมต่ำกว่า 45 คะแนน ($\bar{x} - 1SD$)
- ผู้ดูแลที่ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลาง คือ ผู้ดูแลที่ได้คะแนนในแบบวัดแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ระหว่าง 45 – 71 คะแนน ($\bar{x} \pm SD$)
- ผู้ดูแลที่ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับสูง คือ ผู้ดูแลที่ได้รับคะแนนในแบบวัดแรงสนับสนุนทางสังคมสูงกว่า 71 คะแนน ($\bar{x} + 1SD$)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของระดับแรงสนับสนุนของผู้ดูแล

คุณลักษณะ	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แรงสนับสนุนทางสังคมน้อย	13	13.3	6	14.3	19	13.6
แรงสนับสนุนทางสังคมปานกลาง	61	62.2	34	81	95	67.9
แรงสนับสนุนทางสังคมมาก	24	24.5	2	4.8	26	18.6

ตารางที่ 7 พบว่าผู้ดูแลโดยรวมส่วนใหญ่มีแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 67.9 รองลงมาเป็นผู้ดูแลที่มีแรงสนับสนุนทางสังคมมาก ร้อยละ 18.6 และผู้ดูแลที่มีแรงสนับสนุนทางสังคมน้อยร้อยละ 13.6 โดยแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลที่เป็นญาติและผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติส่วนใหญ่ก็อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 62.2 และ 81 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะและความเครียดของผู้ดูแล

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะของผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่งญาติ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับภาวะของผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่งญาติ

ภาวะ	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่งญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นภาวะ	93	94.9	42	100	135	96.4
ไม่เป็นภาวะ	5	5.1	-	-	5	3.6

ตารางที่ 8 พบว่า โดยรวมผู้ดูแลเกือบทั้งหมดคือร้อยละ 96.4 เกิดภาวะจากการดูแลผู้ป่วย เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มระหว่างผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่งญาติพบว่า ผู้ดูแลที่เป็นญาตินั้นรู้ลึกถึงการเป็นภาวะ ร้อยละ 94.9 และในผู้ดูแลที่ไม่ใช่งญาติพบว่าเกิดภาวะขึ้นทุกคน ร้อยละ 100

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่งญาติ

ตารางที่ 9 จำนวน, ร้อยละเกี่ยวกับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่งญาติ

เครียด	ผู้ดูแลที่เป็นญาติ (98 คน)		ผู้ดูแลที่ไม่ใช่งญาติ (42 คน)		รวม (140 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เครียด	42	42.9	32	76.2	74	52.9
ไม่เครียด	56	57.1	10	23.8	66	47.1

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้ดูแลโดยรวมเกิดความเครียดขึ้นคิดเป็นร้อยละ 52.9 และเมื่อพิจารณาในกลุ่มของผู้ดูแลที่เป็นญาติและผู้ดูแลที่ไม่ใช่งญาติแล้วจะพบว่า ผู้ดูแลที่เป็นญาติส่วนใหญ่ไม่เครียดซึ่งคิดเป็นร้อยละ 57.1 ส่วนผู้ดูแลที่ไม่ใช่งญาตินั้นพบว่าเกิดความเครียดขึ้นถึงร้อยละ 76.2

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆกับการเกิดภาวะและ ความเครียดของผู้ดูแล

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใชญาติกับการเกิดภาวะ

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบภาวะของผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใชญาติ

ผู้ดูแล	ภาวะ		รวม
	เป็นภาวะ	ไม่เป็นภาวะ	
เป็นญาติ	93 (94.9%)	5 (5.1%)	98 (100%)
ไม่ใชญาติ	42 (100%)	*	42 (100%)
รวม	135 (96.4%)	5 (3.6%)	140 (100%)

$$\chi^2 = 2.222 \quad df = 1 \quad p = 0.136$$

* ตัวอย่างต่ำกว่า 5 ราย Fisher's Exact = 0.322

ตารางที่ 10 พบว่า ในกลุ่มผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใชญาติเกิดภาวะร้อยละ 94.9 และ 100 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใชญาติกับการเกิดภาวะด้วยสถิติ Chi-square ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใชญาติเกิดภาวะไม่แตกต่างกัน

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่วญาติกับการเกิด ความเครียด

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติและไม่ใช่วญาติ

ผู้ดูแล	ความเครียด		รวม
	เครียด	ไม่เครียด	
เป็นญาติ	42 (42.9%)	56 (57.1%)	98 (100%)
ไม่ใช่วญาติ	32 (76.2%)	10 (23.8%)	42 (100%)
รวม	74 (52.9%)	66 (47.1%)	140 (100%)

$$\chi^2 = 13.109 \quad df = 1 \quad p = 0.000$$

จากตารางที่ 11 พบสัดส่วนความเครียดในผู้ดูแลทั้ง 2 กลุ่มเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.9 และ 76.2ตามลำดับ เมื่อทดสอบทางสถิติด้วยสถิติ Chi-square พบว่า ความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$

3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับภาวะ

3.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับการเกิดภาวะของผู้ดูแลโดยรวม

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับภาวะของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลโดยรวม	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เพศ								
หญิง	120	88.9	5	100	.622	1	.430	1.000
ชาย	15	11.1						
อายุ								
น้อยกว่า 20 ปี	5	3.7	1	20	7.148	3	.067	.060
20-39 ปี	52	38.5						
40-59 ปี	58	43	4	80				
60 ปีขึ้นไป	20	14.8						
การศึกษา								
ประถม	51	37.8	-	-	9.681	7	.207	.147
มัธยมต้น	10	7.4	1	20				
มัธยมปลาย	23	17	-	-				
อนุปริญญา	2	1.5	-	-				
วิชาชีพ	9	6.7	-	-				
ปริญญาตรี	34	25.2	4	80				
ปริญญาโท	4	3	-	-				
อื่นๆ	2	1.5	-	-				
สถานภาพ								
โสด	61	45.2	3	60	.772	5	.979	1.000
คู่	60	44.4	2	40				
ม่าย	9	6.7	-	-				
หย่าร้าง	1	0.7	-	-				
แยกกันอยู่	3	2.2	-	-				
อื่นๆ	1	0.7	-	-				

ตารางที่ 12 (ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับภาวะของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลโดยรวม	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย								
พี่น้อง	5	3.7	-	-	4.308	4	.366	.322
คู่สมรส	16	11.9	-	-				
ลูก	60	44.4	4	80				
หลาน	12	8.9	1	20				
อื่นๆ (ผู้ดูแล)	42	31.1	-	-				
อาชีพ								
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	14	10.4	-	-	18.666	1	.005	.010**
นักเรียนนักศึกษา	3	2.2	1	20				
รับจ้าง	50	37	-	-				
รับราชการ	24	17.8	4	80				
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	16	11.9	-	-				
เกษตรกร	6	4.4	-	-				
อื่นๆ	22	16.3	-	-				
รายได้ต่อเดือน								
น้อยกว่า 4,000 บาท	30	22.2	1	20	4.686	2	.096	.077
4,000-10,000 บาท	57	42.2	-	-				
มากกว่า 10,000 บาท	48	35.6	4	80				
ความเพียงพอของรายได้								
พอใช้มีเงินเก็บ	81	60	1	20	4.450	3	.217	.449
พอใช้ไม่มีเงินเก็บ	32	23.7	3	60				
ไม่พอใช้ไม่เป็นหนี้	7	5.2	-	-				
ไม่พอใช้และเป็นหนี้	15	11.1	1	20				
ปัญหาจากการดูแล								
มี	47	34.8	1	20	.470	1	.493	.660
ไม่มี	88	65.2	4	80				
สุขภาพของผู้ดูแล								
แข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว	88	65.2	4	80	.470	1	.493	.660
มีโรคประจำตัว	47	34.8	1	20				

** p<.01

ตารางที่ 12 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับภาวะของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลโดยรวม	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
การเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม								
ไม่เคย	125	92.6	5	100	.399	1	.328	1.000
เคย	10	7.4	-	-				
เวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวัน								
น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	8	5.9	-	-				
8 - 12 ชั่วโมง	33	24.4	1	20	.412	2	.815	1.000
มากกว่า 12 ชั่วโมง	94	69.6	4	80				
ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย								
น้อยกว่า 1 ปี	40	29.6	4	80	6.584	3	.086	.089
1 ปี - น้อยกว่า 3 ปี	50	37	-	-				
3 ปี - 5 ปี	22	16.3	-	-				
มากกว่า 5 ปี	23	17	1	20				
ผู้สืบเปลี่ยนระหว่างการดูแล								
มี	47	34.8	2	40	.057	1	.811	1.000
ไม่มี	88	65.2	3	60				
วันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย								
มี	72	53.3	4	80	1.382	1	.240	.375
ไม่มี	63	46.7	1	20				
บุคลิกภาพ								
Scale E								
ชอบเก็บตัว	46	34.1	3	60	1.425	1	.233	.193
ชอบแสดงตัว	89	65.9	2	40				
Scale N								
ไม่มั่นคงทางอารมณ์	50	37	1	20	.604	1	.437	.653
มั่นคงทางอารมณ์	85	63	4	80				

ตารางที่ 12 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับภาวะของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลโดยรวม	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
แรงสนับสนุนทางสังคม								
น้อย	19	14.1	-	-	12.989	1	.002	.007**
ปานกลาง	94	69.6	1	20				
มาก	22	14.3	4	80				

** p<.01

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้ดูแลที่เกิดภาวะส่วนมากเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือร้อยละ 88.9 และ 11.1 ตามลำดับ อายุอยู่ในช่วง 40 – 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 20 – 39 ปีร้อยละ 38.5 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถม 37.8 มีสถานภาพสมรสโสดและคู่ได้เสียกัน คิดเป็นร้อยละ 45.2 และ 44.4 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เป็นลูกร้อยละ 44.4 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 37 และส่วนมากมีรายได้อยู่ระหว่าง 4,000 – 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 42.2 ความเพียงพอของรายได้อยู่ในระดับเพียงพอและมีเงินเก็บ ร้อยละ 60 ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาอื่นนอกจากปัญหาที่เกิดจากอาการป่วยของผู้ป่วย คิดเป็นร้อยละ 65.2 และผู้ดูแลโดยมากมีสุขภาพแข็งแรงดีไม่มีโรคประจำตัวใดๆ ร้อยละ 65.2 นอกจากนี้ผู้ดูแลเกือบทั้งหมดที่เกิดภาวะไม่เคยเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมมาก่อน ร้อยละ 92.6 ใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยมากกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 69.6 ระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยส่วนมากอยู่ในช่วง 1ปี - น้อยกว่า 3ปี ร้อยละ 37 และผู้ดูแลไม่มีผู้สับเปลี่ยนระหว่างการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 65.2 เกินกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ดูแลที่เกิดภาวะมีวันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 53.3 มีบุคลิกภาพแบบชอบแสดงตัวมากกว่าบุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัวคือร้อยละ 65.9 และ 34.1 ตามลำดับ และผู้ดูแลที่มีบุคลิกภาพแบบมีความมั่นคงทางอารมณ์เกิดภาวะขึ้นร้อยละ 63 มากกว่าผู้ดูแลที่มีบุคลิกภาพแบบมั่นคงทางอารมณ์ที่เกิดภาวะร้อยละ 37 และมีแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ระดับปานกลาง ร้อยละ 69.6

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่เป็นญาติกับการเกิดภาวะด้วยสถิติ Chi-square พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลที่มีความสัมพันธ์กับภาวะมี 2 ปัจจัย คือ อาชีพของผู้ดูแลและแรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับภาวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p<.01

ตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยกับภาวะของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วย	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เพศ								
หญิง	100	74.1	5	100	1.728	1	.183	.331
ชาย	35	25.9	-	0				
อายุ								
น้อยกว่า 65 ปี	9	6.7	-	-	4.866	3	.182	.147
65 – 69 ปี	25	18.5	1	20				
70 – 74 ปี	53	39.3	-	-				
75 ปีขึ้นไป	48	35.6	4	80				
การศึกษา								
ประถม	77	57	4	80	.1487	5	.915	1.000
มัธยมต้น	9	6.7	-	-				
มัธยมปลาย	12	8.9	-	-				
วิชาชีพ	-	-	-	-				
อนุปริญญา	-	-	-	-				
ปริญญาตรี	6	4.4	-	-				
ปริญญาโทหรือเอก	1	0.7	-	-				
อื่นๆ	30	22.2	1	20				
ความรุนแรงของโรค								
น้อย	44	32.6	2	40	.734	2	.693	1.000
ปานกลาง	74	54.8	3	60				
มาก	17	12.6	-	-				
สถานภาพสมรส								
โสด	9	6.7	-	-	2.967	2	.227	.319
คู่	56	41.5	4	80				
ม้าย	70	51.9	1	20				
หย่าร้าง	-	-	-	-				
แยกกันอยู่	-	-	-	-				
อื่นๆ	-	-	-	-				

ตารางที่ 13 (ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยกับภาวะของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วย	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ระยะเวลาที่เป็นโรค								
น้อยกว่า 2 ปี	39	28.9	4	80	7.555	3	.056	.035*
2 ปี - น้อยกว่า 5 ปี	63	46.7	-	-				
5 ปี - 8 ปี	19	14.1	-	-				
8 ปีขึ้นไป	14	10.4	1	20				
โรคทางกายอื่นๆ								
มี	84	62.2	4	80	.653	1	.416	.651
ไม่มี	51	37.8	1	20				

* $p < .05$

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ป่วยที่ทำให้เกิดภาวะส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 74.1 ซึ่งมากกว่าดูแลผู้ป่วยเพศชายที่เกิดภาวะร้อยละ 25.9 อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 70 - 74 ปีซึ่งคิดเป็นร้อยละ 39.3 และรองลงมาคือผู้ป่วยอายุมากกว่า 75 ปี ร้อยละ 35.6 ปี การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมคือร้อยละ 57 มีสถานภาพสมรสฝ่ายร้อยละ 51.9 และส่วนมากป่วยมาเป็นเวลา 2 ปี - น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 46.7 มีระดับความรุนแรงของโรคอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 54.8 และมีโรคทางกายร้อยละ 62.2

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Chi-square พบว่าปัจจัยในตัวผู้ป่วยเกี่ยวกับระยะเวลาที่เป็นโรคมีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

3.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับภาวะของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่เป็นญาติกับภาวะ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่เป็นญาติ	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เพศ								
หญิง	80	86	5	100	0.506	1	.369	1.000
ชาย	13	14	-	-				
อายุ								
น้อยกว่า 20 ปี	5	5.4	1	20	4.528	3	.210	.247
20-39 ปี	20	21.5	-	-				
40-59 ปี	48	57.6	4	80				
60 ปีขึ้นไป	20	21.5	-	-				
การศึกษา								
ประถม	29	31.2	-	-	6.861	7	.443	.362
มัธยมต้น	6	6.5	1	20				
มัธยมปลาย	13	14	-	-				
อนุปริญญา	2	2.2	-	-				
วิชาชีพ	6	6.5	-	-				
ปริญญาตรี	32	34.4	4	80				
ปริญญาโท	4	4.3	-	-				
อื่นๆ	1	1.1	-	-				
สถานภาพ								
โสด	36	38.7	3	60	1.255	4	.869	.823
คู่	45	48.4	2	40				
ม่าย	8	8.6	-	-				
หย่าร้าง	1	1.1	-	-				
แยกกันอยู่	3	3.2	-	-				
อื่นๆ	-	-	-	-				

ตารางที่ 14 (ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่เป็นญาติกับภาวะ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่เป็นญาติ	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย								
พี่น้อง	5	5.4	-	-	1.483	3	.686	.723
คู่สมรส	16	17.2	-	-				
ลูก	60	64.5	4	80				
หลาน	12	12.9	1	20				
อื่นๆ (ผู้ดูแล)	-	-	-	-				
อาชีพ								
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	14	15.1	-	-	11.697	6	.069	.091
นักเรียนนักศึกษา	3	3.2	1	20				
รับจ้าง	10	10.8	-	-				
รับราชการ	24	25.8	4	80				
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	14	15.1	-	-				
เกษตรกร	6	6.5	-	-				
อื่นๆ	22	23.7	-	-				
รายได้ต่อเดือน								
น้อยกว่า 4,000 บาท	17	18.3	1	20	2.234	2	.327	.385
4,000-10,000 บาท	28	30.1	-	-				
มากกว่า 10,000 บาท	48	51.6	4	80				
สุขภาพของผู้ดูแล								
แข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว	59	63.4	4	80	0.567	1	.452	.652
มีโรคประจำตัว	34	36.6	1	20				
การเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม								
ไม่เคย	86	92.5	5	100	0.405	1	.524	1.000
เคย	7	7.5	0	-				

ตารางที่ 14 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่เป็นญาติกับภาวะ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่เป็นญาติ	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวัน								
น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	8	8.6	-	-	0.530	2	.767	1.000
8 - 12 ชั่วโมง	21	26.6	1	20				
มากกว่า 12 ชั่วโมง	64	68.8	4	80				
ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย								
น้อยกว่า 1 ปี	27	29	4	80	6.424	3	.093	.124
ระหว่าง 1 ปีถึงน้อยกว่า 3ปี	31	33.3	-	-				
3 ปี - 5 ปี	16	17.2	-	-				
มากกว่า 5 ปี	19	20.4	1	20				
ผู้สับเปลี่ยนระหว่างการดูแล								
มี	30	32.3	2	40	0.129	1	.719	.660
ไม่มี	63	67.7	3	60				
วันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย								
มี	61	65.6	4	80	0.441	1	.507	.660
ไม่มี	32	34.4	1	20				
บุคลิกภาพ								
Scale E								
ชอบเก็บตัว	28	30.1	3	60	1.960	1	.161	.322
ชอบแสดงตัว	65	69.9	2	40				
Scale N								
ไม่มั่นคงทางอารมณ์	35	37.6	1	20	.635	1	.426	.649
มั่นคงทางอารมณ์	58	62.4	4	80				
แรงสนับสนุนทางสังคม								
น้อย	13	14	-	-	8.839	2	.012	.030*
ปานกลาง	60	64.5	1	20				
มาก	20	21.5	4	80				

* p< .05

ตารางที่ 14 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่เป็นญาติกับภาวะ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่เป็นญาติ	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ความเพียงพอของรายได้								
พอใช้มีเงินเก็บ	61	65.6	1	20	5.391	3	.145	.073
พอใช้ไม่มีเงินเก็บ	19	20.4	3	60				
ไม่พอใช้ไม่เป็นหนี้	3	3.2	-	-				
ไม่พอใช้และเป็นหนี้	10	10.8	1	20				
ปัญหาจากการดูแล								
มี	33	35.5	1	20	0.502	1	.479	.656
ไม่มี	60	64.5	4	80				

ตารางที่ 14 พบว่าผู้ดูแลที่เป็นญาติที่เกิดภาวะส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 86 มีอายุอยู่ในช่วง 40 – 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 48 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 34.4 และรองลงมาคือผู้ดูแลที่เป็นญาติที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถม คือร้อยละ 31.2 มีสถานภาพสมรสคู่ร้อยละ 48.4 ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เป็นลูกซึ่งคิดเป็นร้อยละ 64.5 ประกอบอาชีพรับราชการ ร้อยละ 25.8 รองลงมาคือผู้ดูแลที่ตอบว่าอาชีพอื่นๆ เช่น ชายประกัน, รัฐวิสาหกิจ ฯ ร้อยละ 23.7 มีรายได้ในช่วง 10,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 51.6 ความเพียงพอของรายได้อยู่ในระดับพอใช้และมีเงินเก็บ ร้อยละ 65.6 และพบว่าผู้ดูแลส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาใดๆนอกจากปัญหาที่เกิดจากอาการของผู้ป่วยคิดเป็นร้อยละ 64.5 มีภาวะสุขภาพแข็งแรงดีไม่มีโรคประจำตัวใดๆร้อยละ 63.4 ผู้ดูแลที่เกิดภาวะเกือบทั้งหมด ร้อยละ 92.58 ไม่เคยเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมมาก่อน ใช้เวลาดูแลผู้ป่วยมากกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 68.8 ระยะเวลาของผู้ดูแลที่ดูแลผู้ป่วยอยู่ในช่วง 1 ปี - น้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 33.3 ส่วนใหญ่ไม่มีผู้สับเปลี่ยนระหว่างการดูแลผู้ป่วยร้อยละ 67.7 และมีวันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 65.6 ผู้ดูแลมีบุคลิกภาพแบบชอบแสดงตัวเกิดภาวะมากกว่าบุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัวคือร้อยละ 69.9 และ 30.1 ตามลำดับ บุคลิกภาพแบบมีความมั่นคงทางอารมณ์เกิดภาวะขึ้น ร้อยละ 62.4 มากกว่าผู้ดูแลที่มีบุคลิกภาพแบบไม่มั่นคงทางอารมณ์ที่เกิดภาวะร้อยละ 37.6 โดยผู้ดูแลที่มีแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ระดับปานกลางจะเกิดภาวะมากที่สุดคือร้อยละ 64.5

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่เป็นญาติกับการเกิดภาวะด้วยสถิติ Chi-square พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับภาวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

3.3.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับภาวะของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยกับภาวะของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วย	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เพศ								
หญิง	62	66.7	5	100	2.438	1	.118	.176
ชาย	31	33.3	-	-				
อายุ								
น้อยกว่า 65 ปี	7	7.5	-	-	3.892	3	.273	.209
65 – 69 ปี	13	14	1	20				
70 – 74 ปี	34	36.6	-	-				
75 ปีขึ้นไป	39	41.9	4	80				
การศึกษา								
ประถม	48	51.6	4	80	2.070	5	.839	1.000
มัธยมต้น	9	9.7	-	-				
มัธยมปลาย	12	12.9	-	-				
วิชาชีพ	0	0	-	-				
อนุปริญญา	0	0	-	-				
ปริญญาตรี	3	3.2	-	-				
ปริญญาโทหรือเอก	1	1.1	-	-				
อื่นๆ	20	21.5	1	20				
ความรุนแรงของโรค								
น้อย	32	34.4	2	40	1.116	2	.572	.710
ปานกลาง	44	47.3	3	60				
มาก	17	18.3	-	-				
สถานภาพสมรส								
โสด	7	7.5	-	-	1.313	2	.519	.757
คู่	51	54.8	4	80				
ม้าย	35	37.6	1	20				
หย่าร้าง	-	-	-	-				
แยกกันอยู่	-	-	-	-				
อื่นๆ	-	-	-	-				

ตารางที่ 15 (ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยกับภาวะของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วย	ภาวะ		ไม่เป็นภาวะ		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ระยะเวลาที่เป็นโรค								
น้อยกว่า 2 ปี	31	33.3	4	80	5.550	3	.136	.147
2 ปี - น้อยกว่า 5 ปี	33	35.5	-	-				
5 ปี - 8 ปี	15	16.1	-	-				
8 ปีขึ้นไป	14	15.1	1	20				
โรคทางกายอื่นๆ								
มี	52	55.9	4	80	1.124	1	.289	.388
ไม่มี	41	44.1	1	20				

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ป่วยที่ทำให้ผู้ดูแลที่เป็นญาติเกิดภาวะส่วนมาก เป็นเพศหญิงเกิด ร้อยละ 66.7 อายุอยู่ในช่วง 75 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.9 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมคือร้อยละ 51.6 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 54.8 และส่วนใหญ่ผู้ดูแลที่เกิดภาวะดูแลที่ป่วยมาเป็นเวลา 2 ปี - น้อยกว่า 5 ปีคือร้อยละ 35.5 และรองลงมาคือผู้ดูแลที่ดูแลผู้ป่วยที่ป่วยมาเป็นเวลาน้อยกว่า 2 ปี คือ ร้อยละ 33.3 ความรุนแรงของโรคอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 47.3 และผู้ป่วยส่วนมากมีโรคทางกาย ร้อยละ 55.9

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Chi-square พบว่าปัจจัยในตัวผู้ป่วยไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

3.3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับภาวะของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เกี่ยวกับปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติและผู้ป่วยกับการเกิด ภาวะนั้นใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากรซึ่งมีตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไปสำหรับตัวแปรเดียวซึ่งในที่นี้คือภาวะของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ ญาติ

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะ

ปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ	จำนวนคน N = 42	Mean	SD	F	Sig
เพศ					
หญิง	40	17.98	4.15	2.867	.098
ชาย	2	23	-		
อายุ				9.296	.004**
น้อยกว่า 20 ปี	-	-	-		
20-39 ปี	32	19.22	3.53		
40-59 ปี	10	15	4.69		
60 ปีขึ้นไป	-	-	-		
การศึกษา				0.766	.581
ประถม	22	17.45	4.5		
มัธยมต้น	4	18	2.31		
มัธยมปลาย	10	18.5	4.81		
อนุปริญญา	-	-	-		
วิชาชีพ	3	19	.00		
ปริญญาตรี	2	23	.00		
ปริญญาโท	-	-	-		
อื่นๆ	1	21	-		
สถานภาพ				0.245	.865
โสด	25	17.92	4.55		
คู่	15	18.40	3.85		
ม่าย	1	21	-		
หย่าร้าง	-	-	-		
แยกกันอยู่	-	-	-		
อื่นๆ	1	20	-		

** $p < .01$

ตารางที่ 16(ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะ

ปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ	จำนวนคน N = 42	Mean	SD	F	Sig
อาชีพ					
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	-	-	-	0.581	.450
นักเรียนนักศึกษา	-	-	-		
รับจ้าง	40	18.32	4.11		
รับราชการ	-	-	-		
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	2	16	7.07		
เกษตรกร	-	-	-		
อื่นๆ	-	-	-		
รายได้ต่อเดือน					
น้อยกว่า 4,000 บาท	13	16.38	4.52	3.843	.057
4,000-10,000 บาท	29	19.03	3.83		
มากกว่า 10,000 บาท	-	-	-		
ความเพียงพอของรายได้					
พอใช้มีเงินเก็บ	20	19.45	3.30	2.532	.071
พอใช้ไม่มีเงินเก็บ	13	18.31	4.80		
ไม่พอใช้ไม่เป็นหนี้	4	16.75	5.85		
ไม่พอใช้และเป็นหนี้	5	14.20	1.79		
การเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรค สมองเสื่อม					
เคย	39	18.10	4.32	0.383	.540
ไม่เคย	3	19.67	1.15		
เวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวัน					
น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	-	-	-	8.229	.007**
8 - 12 ชั่วโมง	12	20.92	2.97		
มากกว่า 12 ชั่วโมง	30	17.13	4.15		

** p < .01

ตารางที่16(ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะ

ปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ	จำนวนคน N = 42	Mean	SD	F	Sig
ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย					
น้อยกว่า 1 ปี	13	18.85	2.38	2.727	.057
1 ปี - น้อยกว่า 3 ปี	19	17.21	5.02		
3 ปี - 5 ปี	6	16.83	3.76		
มากกว่า 5 ปี	4	23	.00		
ผู้สืบเปลี่ยนระหว่างการดูแล					
มี	17	18.65	3.16	0.300	.587
ไม่มี	25	17.92	4.80		
วันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย					
มี	11	17.55	5.72	0.374	.544
ไม่มี	31	18.45	3.59		
ปัญหาจากการดูแล					
มี	14	19.50	3.03	2.029	.162
ไม่มี	28	17.57	4.57		
สุขภาพของผู้ดูแล					
แข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว	29	19.34	3.32	7.992	.007**
มีโรคประจำตัว	13	15.69	4.92		
บุคลิกภาพ					
Scale-E					
ชอบเก็บตัว	23	17.13	4.41	3.623	.064
ชอบเปิดเผย	19	19.53	3.58		
Scale-N					
ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์	20	19.10	5.04	1.739	.117
มีความมั่นคงทางอารมณ์	22	17.41	3.14		
แรงสนับสนุนทางสังคม					
มาก	6	18.67	2.25	0.241	.787
ปานกลาง	34	18.03	4.56		
น้อย	2	20.00	.00		

** p< .01

ตารางที่16 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะซึ่งพบว่าปัจจัยเกี่ยวกับอายุ, สุขภาพผู้ดูแลและเวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวันมีคะแนนเฉลี่ยของการเกิดภาวะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่17แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยในตัวผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ	จำนวนคน N = 42	Mean	SD	F	Sig
เพศ					
หญิง	38	17.71	4.09	6.556	.014*
ชาย	4	23	.00		
อายุ					
น้อยกว่า 65 ปี	2	8	.00	6.312	.001**
65 – 69 ปี	12	17.92	5.43		
70 – 74 ปี	19	18.68	2.38		
75 ปีขึ้นไป	9	19.89	3.57		
การศึกษา					
ประถม	29	18.97	4.15	1.721	.192
มัธยมต้น	-	-	-		
มัธยมปลาย	-	-	-		
วิชาชีพ	-	-	-		
อนุปริญญา	-	-	-		
ปริญญาตรี	3	15	.00		
ปริญญาโทหรือเอก	-	-	-		
อื่นๆ	10	17.10	4.46		
สถานภาพสมรส					
โสด	2	8	.00	9.719	.000**
คู่	5	20.6	5.37		
ม้าย	35	18.46	3.28		
หย่าร้าง	-	-	-		
แยกกันอยู่	-	-	-		
อื่นๆ	-	-	-		

* p< .05

** p< .01

ตารางที่ 17(ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยในตัวผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ	จำนวนคน N = 42	Mean	SD	F	Sig
ระยะเวลาที่เป็นโรค					
น้อยกว่า 2 ปี	8	20.25	1.83	5.881	.006**
2 ปี - น้อยกว่า 5 ปี	30	17.03	4.27		
5 ปี - 8 ปี	4	23.00	.00		
8 ปีขึ้นไป	-	-	-		
ความรุนแรงของโรค					
น้อย	12	17.17	4.59	1.053	.311
ปานกลาง	30	18.63	4.02		
มาก	-	-	-		
โรคทางกายอื่นๆ					
มี	32	18.66	4.09	1.516	.225
ไม่มี	10	16.80	4.39		

** p < .01

ตารางที่ 17 พบว่าปัจจัยในตัวผู้ป่วย คือ สถานภาพสมรสและระยะเวลาที่เป็นโรค มีคะแนนเฉลี่ยของการเกิดภาวะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยในตัวผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับเพศ มีคะแนนเฉลี่ยของการเกิดภาวะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับความเครียด

3.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับความเครียดของผู้ดูแลโดยรวม

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับความเครียดของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแล	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เพศ								
หญิง	68	91.9	57	86.4	1.114	1	.219	.413
ชาย	6	8.1	9	13.6				
อายุ								
น้อยกว่า 20 ปี	-	-	6	9.1	12.071	3	.007	.005**
20-39 ปี	35	47.3	17	25.8				
40-59 ปี	29	39.2	33	50				
60 ปีขึ้นไป	10	13.5	10	15.2				
การศึกษา								
ประถม	31	41.9	20	30.3	7.612	7	.368	.302
มัธยมต้น	7	9.5	4	6.1				
มัธยมปลาย	10	13.5	13	19.7				
อนุปริญญา	1	1.4	1	1.5				
วิชาชีพ	7	9.5	2	3				
ปริญญาตรี	15	20.3	23	34.8				
ปริญญาโท	2	2.7	2	3				
อื่นๆ	1	1.4	1	1.5				
สถานภาพ								
โสด	34	50	27	40.9	7.2722	2	.201	.164
คู่	27	36.5	35	53				
ม่าย	5	6.8	4	6.1				
หย่าร้าง	1	1.4	-	-				
แยกกันอยู่	3	4.1	-	-				
อื่นๆ	1	1.4	-	-				

** p < .01

ตารางที่ 18 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับความเครียดของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแล	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย								
พี่น้อง	4	5.4	1	1.5	16.676	4	.002	.001**
คู่สมรส	8	10.8	8	12.1				
ลูก	25	33.8	39	59.1				
หลาน	5	6.8	8	12.1				
อื่นๆ (ผู้ดูแล)	32	43.2	10	15.2				
อาชีพ								
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7	9.5	7	10.6	34.483	6	.000	.000**
นักเรียนนักศึกษา	1	1.4	3	4.5				
รับจ้าง	36	48.6	14	21.2				
รับราชการ	5	6.8	23	34.8				
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	6	8.1	10	15.2				
เกษตรกร	1	1.4	5	7.6				
อื่นๆ	18	24.3	4	6.1				
รายได้ต่อเดือน								
น้อยกว่า 4,000 บาท	19	25.7	12	18.2	5.186	2	.075	.080
4,000-10,000 บาท	34	45.9	23	34.8				
มากกว่า 10,000 บาท	21	28.1	31	47				
ความเพียงพอของรายได้								
พอใช้มีเงินเก็บ	41	55.4	41	62.1	5.532	3	.137	.148
พอใช้ไม่มีเงินเก็บ	21	28.4	14	21.2				
ไม่พอใช้ไม่เป็นหนี้	6	8.1	1	1.5				
ไม่พอใช้และเป็นหนี้	6	8.1	10	15.2				
ปัญหาจากการดูแล								
มี	35	47.3	13	19.7	11.795	1	.001**	.001
ไม่มี	39	52.7	53	80.3				

** p < .01

ตารางที่ 18 (ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับความเครียดของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแล	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
สุขภาพของผู้ดูแล								
แข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว	50	67.6	42	63.6	.239	1	.625	.722
มีโรคประจำตัว	24	32.4	24	36.4				
การเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม								
เคย	68	91.9	62	93.9	.221	1	.639	.749
ไม่เคย	6	8.1	4	6.1				
เวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวัน								
น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	6	8.1	2	3	2.020	2	.364	.406
8 - 12 ชั่วโมง	19	25.7	15	22.7				
มากกว่า 12 ชั่วโมง	49	66.2	49	74.2				
ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย								
น้อยกว่า 1 ปี	24	32.4	20	30.3	.577	3	.902	.899
1 ปี - น้อยกว่า 3 ปี	27	36.5	23	34.8				
3 ปี - 5 ปี	12	16.2	10	15.2				
มากกว่า 5 ปี	11	14.9	13	19.7				
ผู้สืบเปลี่ยนระหว่างการดูแล								
มี	34	45.9	15	22.7	8.267	1	.004**	.005
ไม่มี	40	54.1	51	77.3				
วันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย								
มี	36	48.6	40	60.6	2.010	1	.156	.176
ไม่มี	38	51.4	26	39.4				

** p < .01

ตารางที่ 18 (ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับความเครียดของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแล	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
บุคลิกภาพ								
Scale E								
ชอบเก็บตัว	20	27	29	43.9	4.386	1	.056	.115
ชอบแสดงตัว	54	73	37	56.1				
Scale N								
ไม่มั่นคงทางอารมณ์	26	35.1	25	37.9	.113	1	.736	.860
มั่นคงทางอารมณ์	48	64.9	41	62.1				
แรงสนับสนุนทางสังคม								
น้อย	13	17.6	6	9.1	7.265	2	.026*	.026
ปานกลาง	53	71.6	42	63.6				
มาก	8	10.8	18	27.3				

* p < .05

จากตารางที่ 18 พบว่าผู้ดูแลที่เกิดความเครียดเกือบทั้งหมดเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 91.5 อายุอยู่ในช่วง 20 – 39 ปี ร้อยละ 47.3 การศึกษาอยู่ในระดับประถม ร้อยละ 41.9 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสโสด ร้อยละ 50 มีความสัมพันธ์เป็นผู้ดูแลผู้ป่วยคิดเป็นร้อยละ 43.2 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 48.6 รายได้อยู่ในช่วง 4,000 – 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 45.9 ระดับความเพียงพอของรายได้อยู่ในระดับพอใช้และมีเงินเก็บร้อยละ 55.4 ผู้ดูแลส่วนมากไม่มีปัญหาเกิดขึ้นนอกจากปัญหาจากอาการของผู้ป่วยร้อยละ 52.7 และมีสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 67.6 ไม่เคยเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมมาก่อนคิดเป็นร้อยละ 91.9 ใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยมากกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 66.2 ส่วนใหญ่ดูแลผู้ป่วยมา ระหว่าง 1ปีถึงน้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 36.5 ไม่มีผู้สับเปลี่ยนระหว่างการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 54.1 และไม่มีวันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 51.4 มีบุคลิกภาพแบบชอบแสดงตัว ร้อยละ 73 และบุคลิกภาพแบบมั่นคงทางอารมณ์ ร้อยละ 62.1 แรงสนับสนุนในระดับปานกลาง ร้อยละ 71.6

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลโดยรวมกับการเกิดความเครียดด้วยสถิติ Chi-square พบว่าปัจจัยในตัวผู้ดูแลด้านแรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะของผู้ดูแลโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p < .05 ผู้สับเปลี่ยนระหว่างการดูแล, ปัญหาจากการดูแล, อาชีพ, ความสัมพันธ์กับผู้ป่วยและอายุผู้ดูแล มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะของผู้ดูแลโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p < .01

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยกับความเครียดของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วย	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เพศ								
หญิง	56	75.7	49	74.2	.038	1	.845	.848
ชาย	18	24.3	17	25.8				
อายุ								
น้อยกว่า 65 ปี	1	1.4	8	12.1	9.348	3	.028	.028*
65 – 69 ปี	17	23	9	13.6				
70 – 74 ปี	31	41.9	22	33.3				
75 ปีขึ้นไป	25	33.8	27	40.9				
การศึกษา								
ประถม	50	67.6	31	47	7.832	5	.166	.143
มัธยมต้น	3	4.1	6	9.1				
มัธยมปลาย	5	6.8	7	10.6				
วิชาชีพ	-	-	-	-				
อนุปริญญา	-	-	-	-				
ปริญญาตรี	2	2.7	4	6.1				
ปริญญาโทหรือเอก	1	1.4	-	-				
อื่นๆ	13	17.6	18	27.3				
สถานภาพสมรส								
โสด	5	6.8	4	6.1	5.409	2	.067	.062
คู่	25	33.8	35	53				
ม้าย	44	59.5	27	40.9				
หย่าร้าง	-	-	-	-				
แยกกันอยู่	-	-	-	-				
อื่นๆ	-	-	-	-				

* p < .05

ตารางที่ 19 (ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยกับความเครียดของผู้ดูแลโดยรวม

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วย	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ระยะเวลาที่เป็นโรค								
น้อยกว่า 2 ปี	23	31.1	20	30.3	2.679	3	.444	.460
2 ปี - น้อยกว่า 5 ปี	35	47.3	28	42.4				
5 ปี - 8 ปี	11	14.9	8	21.1				
8 ปีขึ้นไป	5	6.8	10	15.2				
ความรุนแรงของโรค								
น้อย	23	31.4	23	34.8	8.087	2	.018	.016*
ปานกลาง	47	63.5	30	45.5				
มาก	4	5.4	13	19.7				
โรคทางกายอื่นๆ								
มี	46	63.6	42	63.6	.032	1	.857	.863
ไม่มี	28	37.8	24	36.4				

* p < .05

ตารางที่ 19 พบว่าผู้ป่วยที่ทำให้ผู้ดูแลเกิดความเครียดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.7 อายุอยู่ในช่วง 70 - 74 ปีคิดเป็นร้อยละ 41.9 การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 67.6 มีสถานภาพสมรสฝ่าย ร้อยละ 59.5 ป่วยมาเป็นเวลา 2 ปี - น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 47.3 ความรุนแรงของโรคที่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.5 และมีโรคทางกายอื่นๆ ร้อยละ 63.6

และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยกับการเกิดความเครียดด้วยสถิติ Chi-square แล้วพบว่าปัจจัยด้านอายุแลความรุนแรงของโรคสัมพันธ์กับความเครียดของผู้ดูแลที่โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p < .05

3.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่เป็นญาติ	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
เพศ							
หญิง	38	90.5	47	83.9	0.894	1	.344
ชาย	4	9.5	9	16.1			
อายุ							
น้อยกว่า 20 ปี	-	-	6	10.7	5.214	3	.157
20-39 ปี	8	19	12	21.4			
40-59 ปี	24	57.1	28	50			
60 ปีขึ้นไป	10	23.8	10	17.9			
การศึกษา							
ประถม	16	38.1	13	23.2	6.806	7	.449
มัธยมต้น	3	7.1	4	7.1			
มัธยมปลาย	3	7.1	10	17.9			
อนุปริญญา	1	2.4	1	1.8			
วิชาชีพ	4	9.5	2	3.6			
ปริญญาตรี	13	31.0	23	41.1			
ปริญญาโท	2	4.8	2	3.6			
อื่นๆ	-	-	1	1.8			
สถานภาพ							
โสด	19	45.2	20	35.7	8.345	4	.080
คู่	15	35.7	32	57.1			
ม่าย	4	9.5	4	7.1			
หย่าร้าง	1	2.4	-	-			
แยกกันอยู่	3	7.1	-	-			
อื่นๆ	-	-	-	-			

ตารางที่ 20 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่เป็นญาติ	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย							
พี่น้อง	4	9.5	1	1.8	3.629	3	.304
คู่สมรส	8	19	8	14.3			
ลูก	25	59.5	39	69.6			
หลาน	5	11.9	8	14.3			
อื่นๆ (ผู้ดูแล)	-	-	-	-			
อาชีพ							
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7	16.7	7	12.5	25.624	6	0.00**
นักเรียนนักศึกษา	1	2.4	3	5.4			
รับจ้าง	6	14.3	4	7.1			
รับราชการ	5	11.9	23	41.1			
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	4	9.5	10	17.9			
เกษตรกร	1	2.4	5	8.9			
อื่นๆ	18	42.9	4	7.1			
รายได้ต่อเดือน							
น้อยกว่า 4,000 บาท	13	31	5	8.9	8.801	2	0.012*
4,000-10,000 บาท	8	19	20	35.7			
มากกว่า 10,000 บาท	21	50	31	55.4			
ความเพียงพอของรายได้							
พอใช้มีเงินเก็บ	23	54.8	39	69.6	6.257	3	0.100
พอใช้ไม่มีเงินเก็บ	12	28.6	10	17.9			
ไม่พอใช้ไม่เป็นหนี้	3	7.1	-	-			
ไม่พอใช้และเป็นหนี้	4	9.5	7	12.5			
ปัญหาจากการดูแล							
มี	21	50	13	23.2	7.600	1	.006**
ไม่มี	21	50	43	76.8			
สุขภาพของผู้ดูแล							
แข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว	24	57.1	39	69.6	1.633	1	.201
มีโรคประจำตัว	18	42.9	17	30.4			

* p < .05

** p < .01

ตารางที่ 20 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่เป็นญาติ	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
การเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม							
เคย	39	92.9	52	92.9	0.000	1	1.000
ไม่เคย	3	7.1	4	7.1			
เวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวัน					4.471	2	.107
น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	6	14.3	2	36			
8 - 12 ชั่วโมง	7	16.7	15	26.8			
มากกว่า 12 ชั่วโมง	29	69	39	69.6			
ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย					0.915	3	.822
น้อยกว่า 1 ปี	14	33.3	17	30.4			
1 ปี - น้อยกว่า 3 ปี	13	31	18	32.1			
3 ปี - 5 ปี	8	19	8	14.3			
มากกว่า 5 ปี	7	16.7	13	23.2			
ผู้สับเปลี่ยนระหว่างการดูแล					2.046	1	.153
มี	17	40.5	15	26.8			
ไม่มี	25	59.5	41	73.2			
วันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย					0.137	1	.711
มี	27	64.3	38	67.9			
ไม่มี	15	35.7	18	32.1			
บุคลิกภาพ							
Scale E					1.007	1	.316
ชอบเก็บตัว	11	26.2	20	35.7			
ชอบแสดงตัว	31	73.8	36	64.3			
Scale N					.059	1	.048*
ไม่มั่นคงทางอารมณ์	16	38.1	20	35.7			
มั่นคงทางอารมณ์	26	61.9	36	64.3			

* p< .05

ตารางที่ 20 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่เป็นญาติ	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
แรงสนับสนุนทางสังคม							
น้อย	7	16.7	6	10.7	4.312	2	.116
ปานกลาง	29	69	32	57.1			
มาก	6	14.3	18	32.1			

จากตารางที่ 20 พบว่าผู้ดูแลที่เป็นญาติที่เกิดความเครียดเกือบทั้งหมดเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 90.5 อายุอยู่ในช่วง 40 – 59 ปี ร้อยละ 57.1 ส่วนใหญ่การศึกษายู่ในระดับประถมและรองลงมาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 38.1 และร้อยละ 31.0 ตามลำดับ มีสถานภาพเป็นโสด ร้อยละ 45.2 มีความสัมพันธ์เป็นลูก คิดเป็นร้อยละ 59.5 ประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น ชายประกัน, รัฐวิสาหกิจ ฯ ร้อยละ 42.9 รายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 50 ความเพียงพอของรายได้อยู่ในระดับพอใช้และมีเงินเก็บ คิดเป็นร้อยละ 54.8 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ดูแลที่มีปัญหาและไม่มีปัญหาเกิดความเครียดขึ้นเท่าๆกัน คือร้อยละ 50 และผู้ดูแลเกินครึ่งหนึ่งมีสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 57.1 ไม่เคยเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมมาก่อนคิดเป็นร้อยละได้ 92.9 ใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยมากกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 69 ดูแลผู้ป่วยมาเป็นเวลาน้อยกว่า 1 ปี รองลงมาคือผู้ดูแลที่ดูแลผู้ป่วยมาเป็นเวลาระหว่าง 1 ปีถึงน้อยกว่า 3 ปีคิดเป็นร้อยละ 33.3 และ 31 ตามลำดับ และร้อยละ 59.5 ไม่มีผู้สับเปลี่ยนระหว่างการดูแลผู้ป่วย มีวันหยุดจากการดูแลผู้ป่วยร้อยละ 64.3 ผู้ดูแลที่มีบุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัวเกิดความเครียดน้อยกว่าผู้ดูแลที่มีบุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัวคือร้อยละ 73.8 และ 26.2 ตามลำดับ และบุคลิกภาพแบบมีความมั่นคงทางอารมณ์เกิดความเครียดมากกว่าผู้ดูแลที่มีบุคลิกแบบไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ คือร้อยละ 61.9 และ 38.1 และแรงสนับสนุนในระดับปานกลางคือร้อยละ 69

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่เป็นญาติกับการเกิดความเครียด ด้วยสถิติ Chi-square พบว่าปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่เป็นญาติเกี่ยวกับรายได้มีความสัมพันธ์กับการเกิดความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ อาชีพและปัญหาที่เกิดระหว่างการดูแลผู้ป่วย นั้นมีความสัมพันธ์กับการเกิดความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยกับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วย	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
เพศ							
หญิง	28	66.7	39	69.6	0.098	1	.754
ชาย	14	33.3	17	30.4			
อายุ							
น้อยกว่า 65 ปี	1	2.4	6	10.7	4.768	3	.190
65 - 69 ปี	8	19	6	10.7			
70 - 74 ปี	17	40.5	17	30.4			
75 ปีขึ้นไป	16	38.1	20	48.2			
การศึกษาระดับ							
ประถม	23	54.8	29	51.8	2.603	5	.761
มัธยมต้น	3	7.1	6	10.7			
มัธยมปลาย	5	11.9	7	12.5			
วิชาชีพ	-	-	-	-			
อนุปริญญา	-	-	-	-			
ปริญญาตรี	2	4.8	1	1.8			
ปริญญาโทหรือเอก	1	2.4	-	-			
อื่นๆ	8	19	13	23.2			
สถานภาพสมรส							
โสด	5	11.9	2	3.6	3.560	2	.169
คู่	20	47.6	35	62.5			
ม้าย	17	40.5	19	33.9			
หย่าร้าง	-	-	-	-			
แยกกันอยู่	-	-	-	-			
อื่นๆ	-	-	-	-			
ระยะเวลาที่เป็นโรค							
น้อยกว่า 2 ปี	15	35.7	20	35.7	0.735	3	.865
2 ปี - น้อยกว่า 5 ปี	15	35.7	18	32.1			
5 ปี - 8 ปี	7	16.7	8	14.3			
8 ปีขึ้นไป	5	11.9	10	17.9			

ตารางที่ 21 (ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยกับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วย	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	ไม่เครียด			
ความรุนแรงของโรค							
น้อย	13	31	21	37.5	4.939	2	.085
ปานกลาง	25	59.5	22	39.3			
มาก	4	9.5	13	23.2			
โรคทางกายอื่นๆ							
มี	20	50	35	62.5	1.531	1	.216
ไม่มี	21	50	21	37.5			

ตารางที่ 21 พบว่าผู้ป่วยที่ทำให้ผู้ดูแลที่เป็นญาติเกิดความเครียดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.7 อายุอยู่ในช่วง 70 – 74 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.5 และรองลงมาคือผู้ป่วยที่มีอายุมากกว่า 75 ปี ร้อยละ 38.1 การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาคือร้อยละ 54.8 และมีสถานภาพสมรสคู่ คิดเป็นร้อยละ 47.6 ผู้ป่วยป่วยมาเป็นเวลาน้อยกว่า 2 ปี และ 3 ปีถึงน้อยกว่า 5 ปี ทำให้ผู้ดูแลเกิดความเครียดมากที่สุด ร้อยละ 35.7 เท่ากัน ความรุนแรงของโรคอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 59.5 ผู้ป่วยที่มีสุขภาพแข็งแรงดีไม่มีโรคประจำตัวทำให้ผู้ดูแลเกิดความเครียดเท่ากับผู้ป่วยที่มีโรคทางกายอื่นๆ ร้อยละ 50 เท่ากัน

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยที่เป็นญาติกับการเกิดภาวะด้วยสถิติ Chi-square แล้วพบว่าไม่มีปัจจัยใดในตัวผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

3.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแล กับความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เพศ								
หญิง	30	93.2	10	100	0.656	1	.418	1.000
ชาย	2	6.3	-	-				
อายุ								
น้อยกว่า 20 ปี	-	-	-	-	4.963	1	.026	.040*
20-39 ปี	27	84.4	5	50				
40-59 ปี	5	15.6	5	50				
60 ปีขึ้นไป	-	-	-	-				
การศึกษา								
ประถม	15	46.9	7	70	4.114	5	.533	.769
มัธยมต้น	4	12.5	-	-				
มัธยมปลาย	7	21.9	3	30				
อนุปริญญา	-	-	-	-				
วิชาชีพ	3	9.4	-	-				
ปริญญาตรี	2	6.3	-	-				
ปริญญาโท	-	-	-	-				
อื่นๆ	1	3.1	-	-				
สถานภาพ								
โสด	18	56.3	7	70	0.987	3	.804	.836
คู่	12	37.5	3	30				
ม่าย	1	3.1	-	-				
หย่าร้าง	-	-	-	-				
แยกกันอยู่	-	-	-	-				
อื่นๆ	1	3.1	-	-				

* p < .05

ตารางที่ 22 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
อาชีพ								
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	-	-	-	-	0.656	1	.418	1.000
นักเรียนนักศึกษา	-	-	-	-				
รับจ้าง	30	93.8	10	100				
รับราชการ	-	-	-	-				
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	2	6.3	-	-				
เกษตรกร	-	-	-	-				
อื่นๆ	-	-	-	-				
รายได้ต่อเดือน								
น้อยกว่า 4,000 บาท	6	18.8	7	70	9.364	1	.002	.005**
4,000-10,000 บาท	26	81.3	3	30				
มากกว่า 10,000 บาท	-	-	-	-				
ความเพียงพอของรายได้								
พอใช้มีเงินเก็บ	18	56.3	2	20	6.063	3	.109	.074
พอใช้ไม่มีเงินเก็บ	9	28.1	4	40				
ไม่พอใช้ไม่เป็นหนี้	3	9.4	1	10				
ไม่พอใช้และเป็นหนี้	2	6.3	3	30				
ปัญหาจากการดูแล								
มี	14	43.8	-	-	6.563	1	.010	.017*
ไม่มี	18	56.3	10	100				
สุขภาพของผู้ดูแล								
แข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว	26	81.3	3	30	9.364	1	.002	.005**
มีโรคประจำตัว	6	18.8	7	70				
การเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม								
เคย	9	90.6	10	100	1.010	1	.315	1.000
ไม่เคย	3	9.4	-	-				

* p<.05

** p<.01

ตารางที่ 22 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลกับความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวัน								
น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	-	-	-	-				
8 - 12 ชั่วโมง	12	37.5	-	-	5.052	1	.022	.040*
มากกว่า 12 ชั่วโมง	20	62.5	10	100				
ระยะเวลาที่ดูแลผู้ป่วย								
น้อยกว่า 1 ปี	10	31.3	3	30	1.620	3	.655	.784
ระหว่าง 1 ปีถึงน้อยกว่า 3 ปี	14	43.8	5	50				
3 ปี - 5 ปี	4	12.5	2	20				
มากกว่า 5 ปี	4	12.5	-	-				
ผู้สับเปลี่ยนระหว่างการดูแล								
มี	17	53.1	-	-	8.925	1	.003	.003**
ไม่มี	15	46.9	10	100				
วันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย								
มี	9	28.1	2	20	0.261	1	.610	1.000
ไม่มี	23	71.9	8	80				
บุคลิกภาพ								
Scale E								
ชอบเก็บตัว	9	28.1	9	90	11.91	1	.001	.001*
ชอบแสดงตัว	23	71.9	1	10	1			
Scale N								
ไม่มั่นคงทางอารมณ์	10	31.2	5	50		1	.028	.451
มั่นคงทางอารมณ์	22	68.8	5	50	1.168			
แรงสนับสนุนทางสังคม								
น้อย	6	18.8	-	-	3.088	2	.214	.343
ปานกลาง	24	75	10	100				
มาก	2	6.3	-	-				

* p<.05

** p<.01

จากตารางที่ 22 จะพบว่าผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติที่เกิดความเครียดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 93.2 อายุอยู่ระหว่าง 20 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 84.4 การศึกษาอยู่ระดับประถมคือร้อยละ 46.9 มีสถานภาพสมรสโสด ร้อยละ 56.3 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 93.8 รายได้อยู่ในช่วง 4,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 81.3 มีระดับรายได้พอใช้และมีเงินเก็บ ร้อยละ 56.3 และพบว่าส่วนใหญ่ผู้ดูแล ไม่มีปัญหาอื่น ๆ นอกจากปัญหาที่เกิดจากอาการของผู้ป่วย ร้อยละ 56.3 มีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัวคือ ร้อยละ 81.3 ผู้ดูแลเกือบทั้งหมดที่เกิดความเครียดไม่เคยเข้ารับการอบรมในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมมาก่อนโดยคิดเป็นร้อยละ 90.6 ใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยมากกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 62.5 ดูแลผู้ป่วยมาเป็นระยะเวลา 1 ปี - น้อยกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.8 ผู้ดูแลส่วนมากมีผู้สลับเปลี่ยนระหว่างการดูแลคิดเป็นร้อยละ 53.1 และไม่มีวันหยุดจากการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 71.9 ผู้ดูแลที่มีบุคลิกภาพแบบชอบแสดงตัวมีความเครียดมากกว่าผู้ดูแลที่มีบุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัว คือร้อยละ 71.9 และ 28.1 ตามลำดับ และผู้ดูแลที่มีบุคลิกแบบมีความมั่นคงทางอารมณ์นั้นก็เกิดความเครียดมากกว่าผู้ดูแลที่ไม่มี ความมั่นคงทางอารมณ์โดยคิดเป็นร้อยละ 68.8 และ 31.2 ตามลำดับ แรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 75

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติกับการเกิดภาวะด้วยสถิติ Chi-square แล้วพบว่าปัจจัยเกี่ยวกับอายุ, ปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดนอกจากปัญหาจากอาการป่วยของผู้ป่วย, เวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวัน มีความสัมพันธ์กับการเกิดความเครียดในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ และปัจจัยที่เกี่ยวกับ รายได้ต่อเดือน, สุขภาพของผู้ดูแล, การมีผู้สลับเปลี่ยนระหว่างการดูแลและบุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัวและชอบแสดงตัวนั้นมีความสัมพันธ์กับการเกิดความเครียดในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วย กับความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วย	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
เพศ								
หญิง	28	87.5	10	100	1.382	1	.240	.557
ชาย	4	12.5	-	-				
อายุ								
น้อยกว่า 65 ปี	-	-	2	20	9.288	3	.026	.032*
65 – 69 ปี	9	28.1	3	30				
70 – 74 ปี	14	43.2	5	50				
75 ปีขึ้นไป	9	28.1	-	-				
การศึกษา								
ประถม	27	84.4	2	20	17.954	2	.000	.000**
มัธยมต้น	-	-	-	-				
มัธยมปลาย	-	-	-	-				
วิชาชีพ	-	-	-	-				
อนุปริญญา	-	-	-	-				
ปริญญาตรี	-	-	3	30				
ปริญญาโทหรือเอก	-	-	-	-				
อื่นๆ	5	15.6	5	50				
สถานภาพสมรส								
โสด	-	-	2	20	7.980	2	.018	.037*
คู่	5	15.6	-	-				
ม่าย	27	84.4	8	80				
หย่าร้าง	-	-	-	-				
แยกกันอยู่	-	-	-	-				
อื่นๆ	-	-	-	-				

* p<.05

** p<.01

ตารางที่ 23 (ต่อ)แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วย กับความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วย	เครียด		ไม่เครียด		χ^2	df	p-value	Fisher's Exact
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ระยะเวลาที่เป็นโรค								
น้อยกว่า 2 ปี	8	25	-	-	5.25	2	.072	.076
2 ปี - น้อยกว่า 5 ปี	20	62.5	10	100				
5 ปี - 8 ปี	4	12.5	-	-				
8 ปีขึ้นไป	-	-	-	-				
ความรุนแรงของโรค								
น้อย	10	31.3	2	20	.473	1	.482	.696
ปานกลาง	22	68.7	8	80				
มาก	-	-	-	-				
โรคทางกายอื่นๆ								
มี	25	78.1	7	70	.277	1	.598	.678
ไม่มี	7	21.9	3	30				

ตารางที่ 23 พบว่าผู้ป่วยที่ทำให้ผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติเกิดความเครียดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 87.5 อายุอยู่ในช่วง 70 – 74 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.2 การศึกษาอยู่ในระดับประถม ร้อยละ 84.4 มีสถานภาพสมรสฝ่าย ร้อยละ 84.4 ป่วยมาเป็นระยะเวลา 2 ปี - น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.5 และมีความรุนแรงของโรคในระดับปานกลาง ร้อยละ 67.8 และมีโรคทางกายร่วมด้วย ร้อยละ 78.1

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวผู้ป่วยกับการเกิดภาวะในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ ด้วยสถิติ Chi-square พบว่าอายุและสถานภาพสมรสของผู้ป่วยมีความสัมพันธ์กับการเกิดความเครียดในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ และปัจจัยเกี่ยวกับการศึกษาของผู้ป่วยนั้นมีความสัมพันธ์กับความเครียดในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำนายภาวะและความเครียดของผู้ดูแล

การศึกษาในส่วนนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อแสดงว่าปัจจัยใดเป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่มีผลต่อภาวะและความเครียดของผู้ดูแล โดยทำการวิเคราะห์เชิงจำแนก (Discriminant Analysis) : ซึ่งเป็นสถิติหนึ่งที่ใช้วิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวหรือเทคนิคการวิเคราะห์พหุ (Multivariate Analysis Techniques) : สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์พหุแบบขั้นตอ (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อศึกษาว่าในตัวแปรอิสระหลายๆตัวนั้นตัวแปรอิสระใดจะมีผลต่อภาวะและความเครียดของผู้ดูแลมากที่สุด โดยในการคัดเลือกตัวแปรอิสระเพื่อใช้ในสมการพหุคูณนั้นจะนำตัวแปรอิสระไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันกับภาวะของผู้ดูแลก่อน แล้วเลือกตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามสูงเข้าสมการทีละตัวจากตัวแปรที่มีนัยสำคัญมากที่สุดเรื่อยๆไป จนไม่มีตัวแปรใดมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรอิสระที่เข้าไปในสมการจะต้องไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองเพื่อลดปัญหาการเกิดความสัมพันธ์เชิงเส้น (Multicollinearity)

4.1 ปัจจัยที่ทำนายภาวะของผู้ดูแล

ตารางที่ 24 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอระหว่างปัจจัยต่างๆของผู้ดูแลและผู้ป่วยกับการเกิดภาวะของผู้ดูแลโดยรวม

ลำดับขั้นตัวพยากรณ์	R	R ²	B	p	Sig t
แรงสนับสนุนทางสังคม	.346	.120	-.139	-4.337	.000**
Constant			23.161	12.046	

** p < .01

ตารางที่ 24 พบว่าเมื่อนำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะของผู้ดูแลจากการทดสอบ Chi – square 2 ตัวแปร คือ อาชีพผู้ดูแลและแรงสนับสนุนทางสังคมมาหาค่าพยากรณ์ในการทำนายภาวะ ผลจากตารางพบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลเท่านั้นที่สามารถพยากรณ์การเกิดภาวะได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 25 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนระหว่างปัจจัยต่างๆของผู้ดูแลและผู้ป่วย
กับการเกิดภาวะในผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ลำดับขั้นตัวพยากรณ์	R	R ²	B	p	Sig t
แรงสนับสนุนทางสังคม	.280	.078	-.102	-2.854	.005**
Constant			19.883	8.885	.000

** p< .01

ตารางที่ 25 พบว่าจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆในตัวผู้ดูแลและผู้ป่วย
ที่มีผลต่อการเกิดภาวะในผู้ดูแลที่เป็นญาติ มีเพียงแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการ
เกิดภาวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำตัวแปรแรงสนับสนุนมาวิเคราะห์หาค่า
บอกระดับการเกิดความเครียดในผู้ดูแลที่เป็นญาติ ซึ่งพบว่าแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแล
สามารถพยากรณ์การเกิดภาวะได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 26 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนระหว่างปัจจัยต่างๆของผู้ดูแลและผู้ป่วยกับการเกิดภาวะในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ลำดับขั้นตัวพยากรณ์	R	R ²	R ² change	B	p	Sig t
อายุผู้ป่วย	.568	.322		.03951	-3.040	.004**
เพศผู้ป่วย	.690	.476	.154	-1.119	-4.396	.000**
ระยะเวลาที่เป็นโรคของผู้ป่วย	.735	.540	.064	-1.054	-2.790	.008**
สถานภาพสมรสของผู้ป่วย	.769	.592	.052	.02787	2.155	.038*
Constant				33.713	9.375	.000**

* p<.05

** p<.01

ผลจากตารางที่ 26 จากตัวแปรที่นำเข้ามาสมการทั้งหมด 7 ตัว คือ อายุผู้ดูแล, สุขภาพผู้ดูแล, เวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวัน, เพศผู้ป่วย, อายุผู้ป่วย, สถานภาพสมรสผู้ป่วย และระยะเวลาที่เป็นโรค พบว่า มีเพียง 4 ตัวแปรเท่านั้นที่มีผลต่อภาวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าตัวแปรอายุของผู้ป่วยสามารถอธิบายการเกิดภาวะได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .322 แสดงว่าอายุของผู้ป่วยสามารถพยากรณ์การเกิดภาวะได้ร้อยละ 32.2 เมื่อเพิ่มตัวแปรเพศของผู้ป่วยเข้าไปแล้ว สัมประสิทธิ์การพยากรณ์เพิ่มขึ้น .467 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ อายุผู้ป่วยและเพศของผู้ป่วยสามารถอธิบายการเกิดภาวะของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติได้ร้อยละ 46.7 เมื่อเพิ่มตัวแปรระยะเวลาที่เป็นโรคของผู้ป่วยเข้าไป สัมประสิทธิ์การพยากรณ์เพิ่มขึ้นอีกเป็น .540 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ อายุผู้ป่วย, เพศผู้ป่วยและระยะเวลาที่เป็นโรคสามารถอธิบายการเกิดภาวะในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติได้ร้อยละ 54 และเมื่อเพิ่มปัจจัยตัวสุดท้ายคือปัจจัยเกี่ยวกับสถานภาพสมรสของผู้ป่วยเข้าไปอีกจะพบว่าสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ฉะนั้นตัวแปรทั้ง 4 ได้แก่ อายุผู้ป่วย, เพศผู้ป่วย, ระยะเวลาที่เป็นโรคและสถานภาพสมรสผู้ป่วยจึงเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การเกิดภาวะในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p<.01

4.2 ปัจจัยที่ทำนายความเครียดของผู้ดูแล

ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนระหว่างปัจจัยต่างๆของผู้ดูแลและผู้ป่วยกับการเกิดความเครียดของผู้ดูแลโดยรวม

ลำดับขั้นตัวพยากรณ์	R	R ²	R ² change	B	p	Sig t
ปัญหาของผู้ดูแล	.357	.128		1.190	4.072	.000**
แรงสนับสนุนทางสังคม	.460	.212	.084	-.361	-3.827	.000**
Constant				47.524	7.996	.000**

** p < .01

จากตารางที่ 27 เมื่อนำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดความเครียดของผู้ดูแลโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ อายุผู้ดูแล, ความสัมพันธ์ของผู้ดูแลและผู้ป่วย, อาชีพปัญหาจากการดูแล, ผู้สลับเปลี่ยนระหว่างการดูแล, แรงสนับสนุนทางสังคม, อายุผู้ป่วยและความรุนแรงของโรค พบว่า มีเพียง 2 ตัวแปรเท่านั้นที่สามารถเป็นตัวพยากรณ์การเกิดความเครียดได้ คือ ปัญหาและแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลโดยปัญหาของผู้ดูแลนั้นสามารถอธิบายการเกิดความเครียดได้ ร้อยละ 12.8 แต่เมื่อเพิ่มตัวแปรเกี่ยวกับแรงสนับสนุนเข้าไปพบว่าสามารถอธิบายการเกิดความเครียดได้มากขึ้นอีก ดังนั้น ตัวแปรปัญหาของผู้ดูแลและแรงสนับสนุนทางสังคมจึงเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์การเกิดภาวะในผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p < .01

ตารางที่ 28 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนระหว่างปัจจัยต่างๆของผู้ดูแลและผู้ป่วยกับการเกิดความเครียดของผู้ดูแลที่เป็นญาติ

ลำดับขั้นตัวพยากรณ์	R	R ²	B	p	Sig t
ปัญหา	.361	.130	1.328	3.793	.000**
Constant			22.047	10.594	.000**

* p < .01

จากตารางที่ 28 จากตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในผู้ดูแลที่เป็นญาติจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ อาชีพ, รายได้ต่อเดือนและปัญหาจากการดูแลและบุคลิกภาพ Scale-N พบว่า มีเพียงตัวแปรด้านปัญหาของผู้ดูแลตัวเดียวเท่านั้นที่สามารถอธิบายการเกิดความเครียดในผู้ดูแลที่เป็นญาติได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p < .01

ตารางที่ 29 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนระหว่างปัจจัยต่างๆของผู้ดูแลและผู้ป่วยกับการเกิดความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติ

ลำดับขั้นตัวพยากรณ์	R	R ²	R ² change	B	p	Sig t
ปัญหาของผู้ดูแล	.458	.209		2.080	5.219	.000**
อายุผู้ดูแล	.677	.458	.248	-.998	-4.614	.000**
สุขภาพผู้ดูแล	.727	.529	.071	.902	2.393	.000**
Constant				60.537	7.940	.022*

* $p < .05$

** $p < .01$

จากตาราง 29 จากตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติจำนวน 7 ตัว ได้แก่ อายุผู้ดูแล, รายได้, ปัญหาจากระหว่างการดูแล, สุขภาพผู้ดูแล, เวลาในการดูแลผู้ป่วยแต่ละวัน, ผู้สลับเปลี่ยนระหว่างการดูแล, บุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัวและชอบเปิดเผย, อายุผู้ป่วย, การศึกษาของผู้ป่วยและสถานภาพสมรสผู้ป่วย พบว่ามีตัวแปรเพียง 3 ตัวที่ถูกคัดมาเข้าสมการทำนายคือ ปัญหาของผู้ดูแลซึ่งสามารถทำนายการเกิดความเครียดได้ร้อยละ 20.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเพิ่มตัวแปรอายุผู้ดูแลเข้าไปจะเพิ่มความสามารถในการทำนายได้เป็นร้อยละ 45.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อนำตัวแปรสุขภาพของผู้ดูแลเข้าไปก็จะเพิ่มความสามารถในการพยากรณ์ความเครียดของผู้ดูแลที่ไม่ใช่ญาติได้เป็นร้อยละ 52.9 ดังนั้นตัวแปรปัญหา, อายุและสุขภาพผู้ดูแลสามารถพยากรณ์การเกิดความเครียดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05